

Att tänka på när du jobbar

en presentation från Arena skolinformation

Filmen Vanliga frågor del 1

I filmen *Vanliga frågor om arbetslivet del 1* så går vi bland annat igenom följande frågor:

Vad är ett kollektivavtal?

Vad är en fackförening?

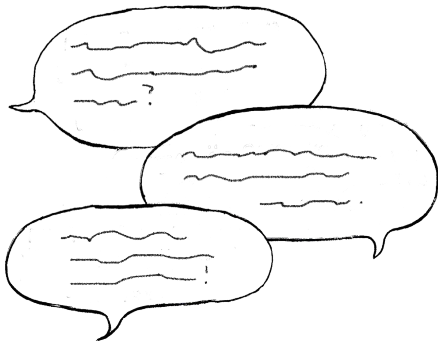
Har vi minimilöner i Sverige?

Filmen med tillhörande lärarhandledning finns på arbetslivskoll.se.

Diskutera

Varför finns det fackföreningar?

Vad är ett kollektivavtal och vad kan det stå i dem?

Varför har vi inga minimilöner i Sverige?

Vad är det viktigaste att tänka på när du ska börja jobba?

Att tänka på inför sommarjobbet

Här är några saker som det kan vara bra att tänka på innan du söker ett sommarjobb eller ett extrajobb.

Skriv alltid ett anställningsavtal

Du ska alltid ha ett anställningsavtal när du arbetar. Där står vilka villkor som gäller för anställningen. Anställningsavtalet är bra att ha om det blir problem på din arbetsplats. Innan du skriver på ett anställningsavtal är det viktigt att läsa igenom det noga och kontrollera att allt stämmer.

Förhandla din lön

Ett sommarjobb är ofta ett första steg in på arbetsmarknaden. Om du börjar med för låg lön kan det påverka dig i flera år. Kolla med facket vad som är den rekommenderade lönen för den typ av jobb du ska ha. Kom ihåg att lönen alltid ska anges exklusive semesterersättning.

Att tänka på inför sommarjobbet

Du ska alltid få lön

Det är okej att provjobba men du ska alltid få lön för ditt arbete. Gå aldrig med på att arbeta gratis. Hör av dig till facket om en arbetsgivare erbjuder dig att arbeta utan lön. För det får de inte göra.

Ha koll på dina arbetsvillkor

Jobba säkert och följ de regler som finns om till exempel hygien och skyddsutrustning. Om du ska jobba på kvällar eller helger har du oftast rätt till ersättning för arbete på obekväma arbetstider så kallad ob-ersättning.

Ring facket innan något händer

Du kan alltid ringa facket och kolla vad som gäller kring löner och villkor. Du kan även bli medlem i ett fackförbund. Det är billigare när du är ung och studerar och det kan hjälpa dig ur många svåra situationer i framtiden.

Uppgift – Mitt sommarjobb

Tänk ut en arbetsplats där du skulle tänka dig att extrajobba eller sommarjobba?

Vad är det för arbetsuppgifter?

Hur är arbetsmiljön?

Vad är det för lön?

Finns det kollektivavtal? Vad står det i det?

Vilka fackföreningar finns det på arbetsplatsen?

Vilka frågor driver de?

Quiz om arbetslivet

1. Vem bestämmer din lön?

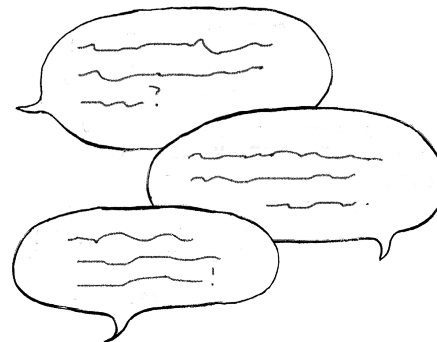
a) Statsministern b) Fack och arbetsgivare c) Riksbanken

2. Vad brukar inte regleras i kollektivavtal?

a) Försäkringar och semester b) Lön och arbetstid c) Resvägar och lunchpriser

3. Hur många veckors semester fick alla svenskar rätt till 1938?

a) 2 b) 3 c) 4

Så kan ni jobba vidare

På arbetslivskoll.se hittar ni bland annat följande material. Alla material har en tillhörande lärarhandledning och de flesta finns även som ljudbok.

Arbetslivet– Om arbetsmarknaden i Sverige och världen

Arbete– lättlästa texter om arbetsliv och arbetsmiljö i Sverige

Tre spel om arbetslivet

Serien A – Ö om arbetslivet

Illustration av Sofia Lucas ur materialet *A– Ö om arbetslivet*